

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Andrzej Dyrda

Sędzia SO Marcin Rak (spr.)

Sędzia SR (del.) Ewa Buczek - Fidyka

Protokolant Aleksandra Sado - Stach

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S. o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 26 maja 2015 r., sygn. akt II C 1365/12

1. **prostuje w zaskarżonym wyroku oznaczenie pozwanego w ten sposób, że jest nim (...) Spółka Akcyjna w S.;**

2. **zmienia zaskarżony wyrok:**

a) **w punkcie 2 o tyle, że ponad zasądzone w punkcie 1 należności zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.172,40 zł (tysiąc sto siedemdziesiąt dwa złote i czterdzieści groszy) z ustawowymi odsetkami od 30 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,**

b) **w punkcie 3 w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda 222 zł (dwieście dwadzieścia dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu,**

c) **w punkcie 4 w ten sposób, że nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku kwotę 348,45 zł (trzysta czterdzieści osiem złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,**

d) **w punkcie 5 o tyle, że ponad kwotę 216,82 zł nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku kwotę 208,98 zł (dwieście osiem złotych i dziewięćdziesiąt osiem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.**

3. **oddala apelację w pozostałej części;**

4. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 215 zł (dwieście piętnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Ewa Buczek - Fidyka SSO Andrzej Dyrda SSO Marcin Rak

UZASADNIENIE

Powód T. S. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w S. kwoty 3.381,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 lipca 2012 r. oraz kosztami procesu. Dochodzona pozwem kwota stanowiła niewypłaconą przez pozwanego, a nabytą w drodze cesji przez powoda, część odszkodowania z tytułu szkody będącej następstwem kolizji, za którą odpowiedzialny był kierowca korzystający z gwarantowanej przez pozwanego ubezpieczyciela ochrony odpowiedzialności cywilnej. Pozwany wypłacił dobrowolnie kwotę, która nie w pełni pokrywała roszczenia wynikające ze zdarzenia. Roszczenia te obejmowały dalszą kwotę 1.438 zł z tytułu szkody w pojeździe, kwotę 2.952 zł jako koszty najmu pojazdu zastępczego niezbędnego na czas likwidacji szkody, kwotę 615 zł jako opłatę parkingową, kwotę 738 zł tytułem zwrotu kosztów holowania, kwotę 147,60 zł jako zwrotu kosztów przygotowania pojazdu do oględzin. Dochodzona pozwem należność stanowiła różnicę między sumą tychże roszczeń, a wypłaconą przez pozwanego należnością.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Nie kwestionował legitymacji czynnej powoda jako nabywcy wierzytelności i zasady swojej odpowiedzialności jako ubezpieczyciela sprawcy szkody. Zakwestionował wysokość dochodzonej należności zarzucając: że wypłacone odszkodowanie pozwala na przywrócenie pojazdu do stanu sprzed kolizji, że kwota przyznana tytułem refundacji kosztów najmu pojazdu zastępczego uzasadniona była czasem postoju pojazdu oraz średnimi kosztami wynajmu, że koszt parkowania ograniczał się do należności za 12 dni, a nadto, że niezasadnym było żądanie zwrotu kosztów przygotowania pojazdu do oględzin i jego holowania.

W dalszym etapie sporu powód rozszerzył powództwo o kwotę 962 zł tytułem szkody w pojeździe domagając się jej zasądzenia z ustawowymi odsetkami od dnia 30 lipca 2012 r. oraz kosztami postępowania.

Pismem złożonym 22 stycznia 2015 roku swój udział w sprawie po stronie pozwanej zgłosiło (...) S.A. w S. informując, że podmiot ten przejął w trybie art. 492§1 k.s.h. w zw. z art. 516§6 k.s.h. cały majątek dotychczasowego pozwanego (...) S.A. w S..

Wyrokiem z dnia 26 maja 2015 roku Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powoda kwotę 1.227,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 lipca 2012 r. do dnia zapłaty; w pozostałym zakresie powództwo oddalił; zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 386,16 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; nakazał pobrać od powoda 557,53 zł a od pozwanego 216,82 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że w dniu 29 czerwca 2012 r. doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzony został pojazd marki A. (...) o nr rej. (...) stanowiący własność O. K.. Sprawca kolizji korzystał z gwarantowanej przez pozwanego ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Poszkodowany w dniu zdarzenia przełał na powoda przysługującą mu względem ubezpieczyciela wierzytelność o naprawienie szkody. Pozwany dokonał w dniu 4 lipca 2012 r. oględzin powyższego pojazdu, w oparciu o które sporządził w dniu 10 lipca 2012 r. kalkulację. Uznał, że naprawa jest ekonomicznie nieopłacalna (jej koszt oszacował na 46.749,05 zł) wobec czego rozliczył szkodę jako całkowitą odliczając wartość pozostałości pojazdu po szkodzie (3.500 zł) od wartości pojazdu w stanie nieuszkodzonym (13.100 zł) i wypłacił 9.600 zł.

Sąd Rejonowy ustalił nadto, że po zdarzeniu – z uwagi na unieruchomienie uszkodzonego samochodu – poszkodowany otrzymał od powoda pojazd zastępczy, z którego korzystał m. in. szukając samochodu, który mógłby kupić. Za wypożyczenie pojazdu w okresie 20 dni pozwany wystawił fakturę na kwotę 2.952 zł. Powód wystawił również poszkodowanemu fakturę na kwotę 615 zł za parkowanie uszkodzonego pojazdu przez 20 dni. Nadto wystawił fakturę na kwotę 738 zł za dwukrotne holowanie uszkodzonego pojazdu. Wreszcie, wystawiona przez powoda kolejna faktura na kwotę 147,60 zł dotyczyła przygotowania pojazdu do oględzin.

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego, pozwany po doręczeniu mu wskazanych faktur poinformował powoda, że przyznał dopłatę do odszkodowania w łącznej kwocie 2.509,20 zł brutto co obejmowało kwoty: 1.771,20 zł za 12 dni

najmu pojazdu i 369 zł za parkowanie w takim samym okresie a nadto 369 zł za jednorazowe holowanie. Pozostałe należności nie zostały przez pozwanego uwzględnione.

Sąd Rejonowy na podstawie opinii biegłego ustalił dalej, że koszt naprawy uszkodzonego pojazdu przy zastosowaniu części nowych oryginalnych oraz przy średniej stawce za roboczogodzinę w wysokości 90,00 zł wynosił 47.891,59 zł brutto, co uzasadniało przyjęcie, iż w niniejszej sprawie doszło do powstania szkody całkowitej. Samochód poszkodowanego w stanie nieuszkodzonym wart był 14.300 zł, a po szkodzie 2.300 zł. Czas technologicznej naprawy pojazdu wynosił 9 dni roboczych, zasadny czas wynajmu pojazdu zastępczego i parkowania pojazdu na terenie powoda wynosił 12 dni kalendarzowych, co obejmowało czas od szkody do dnia oględzin i dalsze 7 dni na zagospodarowanie uszkodzonego pojazdu i ewentualny zakup nowego.

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego średni koszt najmu samochodu klasy miejskiej w okolicach miejsca zamieszkania poszkodowanego mieścił się w przedziale 47 – 86 zł brutto na dobę i 99 – 120 zł brutto dla pojazdów klasy B. Koszt parkowania samochodu wynosił 17 zł brutto za dobę. Przy parkowaniu miesięcznym istnieje możliwość wykupienia abonamentu w wysokości 89 zł brutto za miesiąc, czyli około 3 zł brutto za dobę. Koszt przechowywania pojazdu usuniętego z drogi na zlecenie starostwa powiatowego w W. wynosi 26 zł brutto za dobę. Koszt holowania pojazdu osobowego w obrębie tego samego miasta lub niewielkiej odległości do 15-20 km wynosi ok. 150 – 170 zł netto.

Uwzględniając te ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy ocenił, że roszczenie powoda z tytułu naprawienia szkody w pojeździe ograniczało się do zapłaty kwoty odpowiadającej różnicy wartości samochodu sprzed (14.300 zł) i po wypadku (2.300 zł), a to wobec powstania tzw. szkody całkowitej czyniącej naprawę ekonomicznie nieuzasadnioną. Tak obliczona szkoda w pojeździe wynosiła zatem 12.000 zł.

W zakresie kosztu wypożyczenia pojazdu zastępczego oraz opłaty parkingowej Sąd Rejonowy przyjął za biegłym, że zasadny czas najmu pojazdu zastępczego i parkowania pojazdu na terenie powoda powinien wynosić 12 dni kalendarzowych, na co składa się czas od szkody do dnia oględzin i od oględzin 7 dni na zagospodarowanie uszkodzonego pojazdu i ewentualny zakup nowego. Za średnią dobową stawkę najmu przyjął 85 zł a koszt parkowania 10 zł za dobę, co sprawiło, że roszczenie o zwrot kosztów najmu ograniczało się do kwoty 1.020 zł brutto (12*85), zaś o zwrot kosztów parkowania do kwoty 120 zł brutto (12*10).

Oceniając zasadność zwrotu kosztów holowania za adekwatną do okoliczności sprawy Sąd Rejonowy uznał jednorazową stawkę w wysokości 196,80 zł brutto.

Wskazał dalej, że co prawda poszkodowany nie może być zmuszany do tego, aby wybierając ofertę związaną z naprawą szkody objętej ubezpieczeniem szukał oferty tańszej od średnich cen rynkowych. Jednakże ceny przyjęte przez powoda w sposób znaczący średnie ceny przekraczały, co – w sytuacji gdy ceny te ustalał sam powód – nie mogło zyskać akceptacji.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił roszczenia dotyczącego zwrotu kosztów przygotowania pojazdu do oględzin. Uznał je za niezwiązane ze szkodą i poniesione zgodnie z dobrowolną decyzją powoda i na jego ryzyko. Nadto powód nie udowodnił, iż dokonane zostały jakiejkolwiek czynności i nie wykazał na czym polegało owe przygotowanie.

Wobec tego roszczenie powoda o zapłatę pozostałej części odszkodowania uznał za zasadne do kwoty 1.227,60 zł, co stanowiło różnicę pomiędzy kwotą należną (13.336,80 zł czyli sumą kwot 12.000,00 zł, 1.020,00 zł, 120,00 zł i 196,80 zł) a kwotą uiszczoną przez pozwanego (12.109,20 zł czyli sumą kwot 9.600,00 zł i 2.509,20 zł).

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia powołał art. 822§1 i §4 k.c.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Na tej samej zasadzie i z powołaniem na art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych orzekł o nieuiszczonych kosztach sądowych.

Apelację od tego wyroku w części oddalającej powództwo co do kwoty 1.541,40 zł z odsetkami od 30 lipca 2012 roku i rozstrzygającej o kosztach postępowania wniósł powód zarzucając Sadowi Rejonowemu naruszenie:

- art. 233§1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę dowodów oraz oczywistą omyłkę w wyliczeniu należnego powodowi odszkodowania wskazując, że w sytuacji gdy biegły wyliczył wysokość szkody w pojeździe na 12.000 zł, a pozwany wypłacił z tego tytułu 9.600 zł, to powód powinien otrzymać dalsze 2.400 zł.,

- art. 233§1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę dowodów i uznanie, że powodowi nie przysługuje prawo do rozliczenia dwóch usług holowania – jednego z miejsca kolizji do warsztatu i drugiego z warsztatu do punktu skupu rozbitych pojazdów,

- art. 278 k.p.c. poprzez pominięcie wyliczeń biegłego dotyczących szkody w pojeździe,

- art. 415 k.c. poprzez przyznanie powodowi odszkodowania w kwocie niższej niż poniesiona szkoda.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany wyroku w zaskarżonej części i zasądzenia dalszej kwoty 1.541,60 zł z odsetkami ustawowymi od 30 lipca 2012 roku i kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Przede wszystkim wyrok Sądu Rejonowego musiał zostać sprostowany w części obejmującej oznaczenie strony pozwanej. Z akt sprawy wynikało bowiem, że (...) S.A. w S. przejęło w trybie art. 492§1 k.s.h. cały majątek pierwotnie pozwanego (...) S.A. w S.. Wobec tego, zgodnie z art. 494§1 k.s.h. spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa spółki przejmowanej. Jak natomiast wyjaśniono w orzecznictwie w razie gdy przejście praw lub obowiązków dotyczących przedmiotu procesu nie jest rezultatem czynności materialno-prawnej stron, wejście nowych podmiotów do toczącego się postępowania może odbyć się automatycznie. Następca prawny może kontynuować proces rozpoczęty wcześniej z udziałem poprzednika prawnego bez potrzeby uzyskiwania w trybie art. 192 pkt 3 k.p.c. zgody przeciwnika procesowego na wstąpienie do procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2012 roku, II CSK 356/11, Lex nr 1218528). Sytuacja tak zaistniała w rozpoznawanej sprawie, gdzie nastąpiła zmiana pozwanego w omawianym trybie, co z kolei uzasadniało sprostowanie wyroku na podstawie art. 350§1 i §3 k.p.c.

Wyrok Sądu Rejonowego podlegał kontroli instancyjnej jedynie w zaskarżonej części, to jest w części oddalającej powództwo dotyczące zapłaty kwoty 1.541,60 zł z odsetkami ustawowymi od 30 lipca 2012 roku z tytułu pokrycia szkody w pojeździe oraz zwrotu kosztów drugiej usługi holowania.

Dokonując oceny w tym zakresie wskazać trzeba, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie wysokości szkody w pojeździe oraz uzasadnionych kosztów holowania. Z tego względu postawiony w apelacji zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c. nie mógł się ostać. Wszak z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynikało (co zresztą nie było kwestionowane przez strony), że koszt naprawy pojazdu wynosiłby 47.891,59 zł brutto, pojazd przed szkodą wart był 14.300 zł, a po szkodzie 2.300 zł. Prawidłowo ustalił także Sąd Rejonowy, że powód nie wykazał zasadności dwukrotnego holowania wraku pojazdu. W istocie dopiero w apelacji wskazane zostało, że drugie holowanie miało się odbyć na trasie: warsztat – punkt skupu pojazdów, jednakże twierdzenie to nie zostało w jakikolwiek sposób wykazane, co więcej zgłoszenie go po raz pierwszy w postępowaniu odwoławczym ocenić należało jako podlegające pominięciu na podstawie art. 381 k.p.c., który to przepis uprawnia sąd odwoławczy do nieuwzględnienia nowego faktu, którego strona pomimo możliwości nie powołała w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Nie był też zasadny zarzut naruszenia art. 278 k.p.c. albowiem Sąd Rejonowy w całości podzielił wnioski biegłego i uczynił je podstawą swoich ustaleń.

Jako chybiony ocenić należało zarzut naruszenia art. 415 k.c., który dotyczył zasady odpowiedzialności za zawinione wyrządzenie szkody. Zasada odpowiedzialności pozwanego nie była bowiem w sprawie kwestionowana i wynikała z art. 822 k.c., 436§2 k.c. w zw. z art. 415 k.c., z kolei zakres odpowiedzialności wynikał z 361 - 363 k.c. Istotnymi

dla rozstrzygnięcia były też art. 19 ust. 1, art. 34 i art. 36 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 392 z późn. zm.).

O ile zatem brak było podstaw do korekty rozstrzygnięcia w części obejmującej koszty rzekomego drugiego holowania pojazdu to większej uwagi wymagał zarzut niewłaściwego określenia podlegającej zasądzeniu należności z tytułu szkody w pojeździe. Wartość tej kwoty została wadliwie ustalona przez Sąd Rejonowy. Trafnie akcentuje skarżący, że skoro szkoda w pojeździe wyniosła 12.000 zł, a pozwany wypłacił z tego tytułu 9.600 zł, to dalsze należne odszkodowanie wynosiło 2.400 zł.

Niewłaściwym było globalne zliczenie przez Sąd Rejonowy roszczeń powoda z wszystkich tytułów i pomniejszenie należności z tytułu szkody w pojeździe o kwoty uznane i wypłacone przez pozwanego jako pokrycie dalszych kosztów związanych z kolizją, które w ocenie Sądu I instancji nie zasługiwały na uwzględnienie (tj. kosztów wynajmu, parkowania i holowania w wysokości niższej niż już wypłacona – a więc uznana – przez pozwanego).

Takie działanie było niedopuszczalnym zaliczeniem na poczet konkretnie określonego roszczenia należności z zupełnie innego tytułu i to bez zgłoszenia przez pozwanego odpowiednio umotywowanego zarzutu potrącenia.

Istotnym jest tu, że powód w pozwie jednoznacznie kwotowo określił podstawy faktyczne swoich roszczeń względem pozwanego, a z odpowiedzi na pozew wynikało, że i sam pozwany miał świadomość odrębności poszczególnych roszczeń. Zatem przedmiot żądania nie był między stronami wątpliwy, a Sąd Rejonowy stosownie do treści art. 321 k.p.c. był nimi związany.

Wobec tego Sąd Rejonowy globalnie wyliczając należne powodowi odszkodowanie i zaliczając na poczet jednych roszczeń należności wypłacone z innych tytułów, naruszył regulację art. 321 k.p.c.

Z tej też przyczyny apelacja okazała się w części zasadna, wobec czego na podstawie art. 386§1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok zasądzając od pozwanego tytułem naprawienia szkody w pojeździe kwotę stanowiącą różnicę między roszczeniem zasądzonym przez Sąd Rejonowy, a dalszym należnym powodowi – ponad wypłacone w postępowaniu przesądowym – odszkodowaniu z tytułu szkody w pojeździe ($12.000 - 9.600 = 2.400$; $2.400 - 1.227,60 = 1.172,40$). Odsetki od tej należności zasądzono zgodnie z art. 481 k.c. w zw. z art. 817§1 k.c.

Konsekwencją zmiany rozstrzygnięcia głównego musiała być korekta orzeczenia o kosztach postępowania.

Koszty procesu podlegały stosunkowemu rozdzieleniu na zasadzie art. 100 k.p.c. w proporcji 55/45 na korzyść powoda, który utrzymał się ze swoim żądaniem w 55%. Koszty stron wyniosły łącznie 2.253 zł z czego powoda obciążało 45% tj. 1.014 zł, zaś pozwanego 55% tj. 1.212 zł. Jako że powód poniósł 1.236 zł, na jego rzecz należało zasądzić 222 zł.

Pokryte tymczasowo przez Skarb Państwa koszty sądowe w wysokości 774,35 zł podlegały rozdzieleniu w takiej samej proporcji na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1025 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. Po stronie powoda była to kwota 348,45 zł, zaś po stronie pozwanego łączna kwota 425,80 zł.

W pozostałej części Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną, a to zgodnie z art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na tożsamej zasadzie z art. 100 k.p.c. w proporcji 76/24 na korzyść powoda, którego apelacja okazała się zasadna w 76%. Łączne koszty postępowania odwoławczego obejmowały 678 zł, na co złożyły się koszty opłaty od apelacji (78 zł) oraz wynagrodzeń pełnomocników stron w wysokości stawek minimalnych (po 300 zł) odpowiednich dla wartości przedmiotu zaskarżenia, ustalonych na podstawie §6 pkt 3 w. zw. z §12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 490). Z łącznych

kosztów postępowania odwoławczego powoda obciążało 163 zł zaś pozwanego 515 zł (tj. odpowiednio 24% i 76% z 678 zł). Powód poniósł je do kwoty 378 zł, wobec czego na jego rzecz należało zasądzić 222 zł.

SSR del. Ewa Buczek – Fidyka SSO Andrzej Dyrda SSO Marcin Rak